

Астана қаласы әкімдігінің
«АИТВ-инфекциясының алдын алу
орталығы» МҚҚК директорының
2023 жылты «19» маусымдағы
№ 086-0 бүйрекімен бекітілген

Астана қаласы әкімдігінің
«АИТВ-инфекциясының алдын алу
орталығы» МҚҚК сыйайлар жемқорлыққа
карсы іс-кимыл
саясаты

1. Жалпы ережелер

Астана каласы әкімдігінің «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚҚ (бұдан әрі – Кәсіпорын) сыйбайлас жемкорлықка карсы іс-кимылдың осы саясаты сыйбайлас жемкорлық сипаттындағы ықтимал іс-кимылдардың алдын алуға, сыйбайлас жемкорлықтан бас тарту ахуалын калыптастыруға бағытталған.

Осы Саясаттың мақсаты сыйбайлас жемкорлықтан бас тартатын және өзінің лауазымдық міндеттерін орындау кезінде ададық пен сатылмаушылық қағидаттарын қамтамасыз ететін Кәсіпорын жұмыскерлерінің құқықтық мәдениетін калыптастыру болып табылады.

2. Терминдер мен анықтамалар

Кәсіпорынның жұмыскерлері – Кәсіпорынның медициналық, әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналынан кәсіпорынмен енбек катынастарынан тұратын кез келген жеке тұлға.

Сыйбайлас жемкорлыққа карсы іс-кимыл – Кәсіпорын лауазымды тұлғаларының өз өкілеттіктері шегіндегі қызметі:

- сыйбайлас жемкорлықтың алдын алу бойынша, оның ішінде сыйбайлас жемкорлық сипаттагы іс-әрекеттер жасауга ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және кейіннен жою бойынша (сыйбайлас жемкорлықтың алдын алу);

- сыйбайлас жемкорлық сипаттагы іс-әрекеттердің алдын алу, анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу, олардың салдарын жою (сыйбайлас жемкорлыққа карсы курсес) бойынша.

Сыйбайлас жемкорлыққа карсы саясат – сыйбайлас жемкорлыққа карсы іс-кимылдың тиімді жүйесін құруға және сыйбайлас жемкорлық тәуекелдерін азайтуға бағытталған қызмет.

Сыйбайлас жемкорлыққа қарсы стандарттар – Кәсіпорын қызметі үшін белгіленген сыйбайлас жемкорлықтың алдын алуға бағытталған ұсынымдар жүйесі.

Сыйбайлас жемкорлық тәуекелдерін ішкі талдау – сыйбайлас жемкорлық құқық бұзушылықтар жасауга ықпал ететін себептерді анықтау және зерделеу жөніндегі Кәсіпорынның қызметі.

Мұдделер қактығысы – лауазымды адамдардың жеке мұдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы кайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мұдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындауына экеп соғуы мүмкін.

Сыйбайлас жемкорлық тәуекелі – сыйбайлас жемкорлық құқық бұзушылықтар жасауга ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі.

Сыйбайлас жемкорлықтың алдын алу – алдын алу шаралары жүйесін азірлеу және енгізу жолымен сыйбайлас жемкорлық әрекеттерін жасауга ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі Кәсіпорынның қызметі.

3. Сыбайлас жемқорлықка карсы іс-кимыл саласындағы міндеттер

1. Саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

- сыбайлас жемқорлықка карсы іс-кимыл саласында бірынгай саясат жүргізу;
- Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерінде кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділік түсінігін қалыптастыру;
- Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлерін, сондай-ак үшінші тұлғаларды сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін азайту;
- осы Саясатка I-косымшага сәйкес сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған карсы іс-кимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерінің салдарын барынша азайтуға және жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлықка карсы стандарттарды әзірлеу және енгізу;
- Кәсіпорынның жұмыскерлерін сыбайлас жемқорлыққа карсы заннаманы, сондай-ак кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл саласындағы қызметін реттейтін ішкі нормативтік құжаттарды қатаң сактауга тәрбиелеу;
- кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарында сыбайлас жемқорлық факторларының болуына жол бермеу;
- жұмыстарды орындау және қызметтер көрсету кезінде ашықтыкты, адаптациялестікті және объективтілікті камтамасыз ету.

2. Ережеде атқаратын лауазымына, атқаратын функциялары мен жұмыс мерзіміне карамастан, медициналық, әкімшілік-басқару персоналынан және инженерлік-техникалық персоналдан Кәсіпорын жұмыскерлеріне колданылатын жалпыға міндетті нормалар мен ережелер бар.

4. Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған карсы іс-кимыл жөніндегі шаралар

3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелі туындауы мүмкін Кәсіпорын қызметінің бағыттары.

- 1) сыйлыктар және өкілдік шығындар;
  - 2) сыбайлас жемқорлыққа карсы іс-кимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту;
  - 3) жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жузеге асыруға үәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ак оларға теңестірілген адамдарға төлемдер;
  - 4) демеушілік және қайрымдылық көмек көрсету;
  - 5) Кәсіпорын қызметі шенберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүргізу;
  - 6) персоналды басқару;
  - 7) ішкі құжаттардың каржылық және құқықтық саралтамасы.
4. Кәсіпорын жұмыскерлеріне кез келген сыйлыктарды/іскерлік қонақжайлышық белгілерін/өкілдік шығыстарды ұсынуға, уәде беруге, беруге, беруге, талап етуге, сұрауға, кабылдауға тыйым салынады:
- Кәсіпорынның қызметін сактауга, кеңейтуге немесе онтайландыруға немесе кандай да бір артықшылық немесе пайды алуға әсер ететін шешімдер

кабылдауга тандамалы әсер етудің тікелей немесе жанама мақсаты бар, егер бұл әрекеттерсіз қолайлы салдардың басталуы шындыққа жанаспайтын болып көрінсе;

- Кәсіпорын атынан емес, қызметкер атынан беріледі;
- Сыйлықтар немесе өкілдік шығыстар немесе қонақжайлылық туралы ақпарат ашылған жағдайда Кәсіпорын мен оның жұмыскерлері үшін беделді немесе өзге де тәуекел туғызады;
- қолма-қол немесе қолма-қол акшасыз акша қаржаттары, бағалы қағаздар, бағалы металдар болып табылады немесе қолма-қол акшаның және/немесе сәнді заттардың басқа түрлерін немесе баламаларын білдіреді;
- тақырып, күн және накты жағдай тұрғысынан ақылға қонымды емес.

5. Кәсіпорын жүзеге асыратын сатып алудың кез келген әлеуетті катысуышысынан сыйлықтар мен қонақжайлылық белгілерін кабылдауга тыйым салынады. Іскерлік сыйлыққа немесе іс-шарага осы Саясаттың талаптарына сәйкес күмән туындаған кезде Кәсіпорынның лауазымды адамы немесе жұмыскері кәсіпорынның тікелей басшысымен немесе қауіпсіздік бөлімшесінің басшысымен кенесу керек.

5. Сыбайлас жемкорлықка карсы іс-қимыл мәселелерінде үшінші тұлғаларды тарту.

6. Кәсіпорын үшінші тұлғаларды тартудан және КР Сыбайлас жемкорлықка карсы заңнамасының, осы саясаттың қагидаттары мен талаптарын бұзатын немесе Кәсіпорын үшін іскерлік беделін жогалту каупін тудыратын серіктестермен бірлескен кәсіпорындарға катысадан бас тартады. Үшінші тұлғалармен іскерлік ынтымактастықты бастау немесе жалгастыру немесе бірлескен жобаларға катысу туралы шешім кабылдағанға дейін Кәсіпорынның үшінші тұлғаларды тартуға бастамашы болған тиісті күрілымдық белімшелері:

- Кәсіпорын қызметтің бағыттарын реттейтін ішкі нормативтік құжаттарда белгіленген рәсімдерді катан ұстану;
- мынадай рәсімдерді журғизу арқылы қызметтегі сыбайлас жемкорлықтың ықтимал көріністері туралы бірлескен жобалар бойынша әріптестер туралы жалпыға қолжетімді ақпарат жинауды жүзеге асыру;

а) өзінің сыбайлас жемкорлықка карсы саясаты мен рәсімдерінің болуы туралы мәліметтер алу, серіктестің сыбайлас жемкорлыққа карсы іс-қимыл саласындағы өзара ынтымактастықты жүзеге асыруға дайындығы;

- б) іскерлік беделді және мұдделер қактығысының жоктығын тексеру;
- в) жалған кәсіпкерлік, сенімділік, салықтық және өзге де берешектің болуы тұрғысынан маліметтер алу.

7. Кәсіпорын өз тарапынан сыбайлас жемкорлық көріністері анықталған жағдайда бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалармен және серіктестермен мәмілелерді бұзу құқығын өзіне калдырады.

8. Бірлескен жобалар бойынша үшінші тұлғалар мен серіктестерді осы саясаттың қагидаттары мен талаптары туралы хабардар ету.

9. Кәсіпорын сыбайлас жемкорлыққа карсы саясат пен рәсімдердің, сондай-ақ мінез-кулық стандарттарының бірлескен жобалары бойынша үшінші

тұлғалар мен серіктестердің қабылдауын құлтайды.

6. Жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдарға, мемлекеттік функцияларды жүзеге асыруға үәкілеттік берілген адамдарға, сондай-ақ оларға тенестірілген адамдарға толемлер.

10. Серіктестік касіпорын үшін коммерциялық артықшылықтарды, оның ішінде көлікке, тұруға, тамактануға арналған шығыстарды алу мақсатында жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға үәкілеттік берілген адамдар, сондай-ақ оларға тенестірілген адамдар үшін, олардың жақын туыстарына кез келген шығыстарды төлеуді дербес немесе өзінің жұмыскерлері мен лауазымды адамдары арқылы жүзеге асырмайды, ойын-сауық, PR-науқандар және т.б. немесе олардың Касіпорын есебінен баска пайда алу.

11. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері КР Сыбайлас жемқорлықка карсы заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметшілермен өзара іс-кимыл жасау кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтары үшін дербес жауапты болады.

7. Демеушілік және қайырымдылық көмек көрсету.

12. Кәсіпорын мемлекет өкілдерінің, ұйымдардың немесе өзге де тұлғалардың өз қызметін сақтауға, кенейтуге немесе онтайландыруға әсер ететін шешімдер кабылдауына тікелей немесе жанама түрде ықпал ету мақсатында немесе егер мүндай көмек осындай әсер ету әрекеті ретінде объективті түрде кабылдануы мүмкін болса, қайырымдылық, демеушілік және каржылық көмек көрсетпейді.

Кәсіпорынның қайырымдылық және демеушілік көмек көрсету шығындары туралы акпарат ашық болуы керек.

Кәсіпорын шенеуніктер мен жұмыскерлерге өз атынан қайырымдылық және/немесе демеушілік көмек көрсетуге тыым салмайды.

8. Кәсіпорын қызметі шенберінде мәмілелер жасау, тауарларды, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жүргізу.

13. Тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алушы жоспарлау және өткізу кезінде тек қана Казахстан Республикасының мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасын басшылықка алу кажет.

14. Мемлекеттік сатып алу туралы Казахстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды коспағанда, сатып алу үшін пайдаланылатын ақшалай каражатты оңтайлы және тиімді жұмсауға, әлеуетті өнім берушілерге сатып алушы өткізу рәсіміне катысу үшін тен мүмкіндіктер беруге, сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын қамтамасыз етуге, сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын косалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде катысуға жол бермеуге аткарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және борышкерлердің бірынгай тізіліміне енгізілген .

9. Персоналды баскару.

15. Кәсіпорын кадрлық шешімдер кабылдау кезінде объективтілік пен адалдық қағидаттарын ұстанады. Персоналды жалдау, бағалау, жылжыту және жұмыстардың шығару кезінде сыйбайлас жемкорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Кәсіпорын:

- персоналды іріктеу мен жалдаудың ашық рәсімдерін және лауазымға тиісті біліктілік талаптарын белгіленген тәртіппен өзірлейді және бекітеді;
- еңбек катынастарын бастау немесе жалғастыру туралы шешім кабылдағанға дейін жұмыска орналасуға кандидаттарды олардың сенімділігі мен мүдделер кактығысының болмауы тұргысынан тексеруді жүзеге асырады;
- өзінің негізгі қызмет көрсеткіштері мен кәсіби жетістіктерінің нәтижелілігіне қарай персоналдың қызметін бағалауды және сыйакы төлеуді жүргізеді;
- жұмыскердің іскерлік қасиеттері мен біліктілігін негізге ала отырып жоғары тұрган лауазымға жылжыту туралы шешім кабылдайды;
- КР заннамасында көзделген негіздер бойынша жұмыскермен еңбек катынастарын бұзу рәсімін жүзеге асырады.

16. Лауазымды адамдар қызметке тағайындау немесе кәсіпорынмен еңбек катынастарын жалғастыру кезінде осы Саясатка 2-косымшаға сәйкес сыйбайлас жемкорлықка қарсы шектеулерді кабылдауға келісім нысаны бойынша өзіне сыйбайлас жемкорлыққа қарсы шектеулерді кабылдайды.

17. Кәсіпорынның лауазымды адамдарының сыйбайлас жемкорлыққа қарсы шектеулерді кабылдамауы лауазымға кабылдаудан бас тартуга не лауазымнан босатуға әкеп соғады, қылмыстық жазаланатын іс-арекет және әкімшілік құқық бұзушылық белгілері болмаган жағдайларда олардың сакталмауы өкілеттіктерді тоқтату үшін негіз болып табылады.

10. Ішкі құжаттардың қаржылық және құқықтық саралтамасы.

18. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарына, оның ішінде оларда сыйбайлас жемқорлықтың (сыйбайлас жемқорлық факторларының) көрініне себептер мен жағдайлар жасауға ықпал ететін ережелердің болуы тұргысынан бекітуге шығарылатын ішкі нормативтік құжаттардың жобаларына қаржылық және Зан саралтамасы және оларды жоюға бағытталған ұсынымдар әзірлеу.

11. Мүдделер кактығысын болдырмау және реттеу тәртібі

19. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен жұмыскерлері міндетті:

- мүдделер кактығысына байланысты тәуекелдерді іске асырудың алдын алу және оларды реттеу жөнінде шаралар кабылдау.
- өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде кәсіпорынның мүдделерін басшылыққа алды және олардың жеке мүдделері Кәсіпорынның мүдделеріне кайшы келетін жағдайлар мен жағдайлардан аулак болады. Мүдделер кактығысы (немесе оның туындау мүмкіндігі) туындаған жағдайда осы акпаратты Кәсіпорынның тікелей басшысының не жоғары тұрган басшысының назарына жазбаша нысандада жеткізу.

20. Мүдделер кактығысының алдын алу немесе реттеу мүдделер

кактығысынын тарабы болып табылатын Кәсіпорын жұмыскерін лауазымдық немесе қызметтік жағдайын оны белгіленген тәртіппен қызметтік міндеттерін атқарудан шеттетуге дейін және (немесе) мұдделер кактығысының туындауына себеп болған пайдадан бас тартудан тұруы мүмкін.

12. Сыбайлас жемкорлық сипаттағы іс-әрекеттер жасаганы туралы хабарлама

21. Егер Кәсіпорында оның лауазымды адамы немесе жұмыскері жасаган сыбайлас жемкорлық әрекеті орын алғаны туралы кандай да бір күzlік болса, бұл туралы дереу езінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысына хабарлау жақет.

22. Кәсіпорын жұмыскерлері өзге жұмыскердің, сондай-ақ үшінші тұлғаның сыбайлас жемкорлық әрекетін жасауға көндіру фактілері туындаған жағдайда және/немесе қызметкерді сыбайлас жемкорлық әрекеттерін жасауға көндіруге катысты белгілі фактілер немесе күдіктер туралы ақпараты бар болса, езінің тікелей немесе жоғары тұрған басшысын дереу хабардар етуге міндетті.

13. Сыбайлас жемкорлық құқық бұзуышылықтарды қызметтік тергеу

23. Кәсіпорындағы сыбайлас жемкорлық құқық бұзуышылықтар туралы барлық хабарламалар бойынша кәсіпорынның тиісті күрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізіледі.

24. Егер қызметтік тергеп-тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемкорлық фактісі анықталса, енбек катынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемкорлықтын кез келген коріністеріне нөлдік тәзімділік кагидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп-тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

14. Жауапкершілік

25. Кәсіпорын жұмыскерлері осы Саясаттың талаптарын мүлтікіз орындауга жаупаты.

Сыбайлас жемкорлық құқық бұзуышылықтар жасаганы үшін тиісті жауапкершілік шаралары колданылған Кәсіпорынның лауазымды адамдары мен жұмыскерлері кәсіпорынға материалдық залалды өтеуден босатылмайды, әйтпесе КР сотының заңды күшіне енген шешімі бойынша.

26. Саясат талаптарын бұзу Кәсіпорын жұмыскерінің мәртебесіне сәйкес келмейтін әрекет ретінде қарастырылуы мүмкін және тәртіптік жаза қолдануға негіз болады.

27. Саясат талаптарын бұзу Қазақстан Республикасының сыбайлас жемкорлыққа қарсы іс-кимыл саласындағы сыбайлас жемкорлыққа қарсы заннамасын бұзғаны үшін көзделген жауапкершілік шараларын қолдануға әкеп соғуы мүмкін.

28. Кәсіпорын жұмыскерлері осы Саясатка З-косымшада көзделгендік нысан бойынша осы саясатты адаптацияны өздерінің міндеттемелерін раставауға міндетті.

15. Қорытынды ережелер

29. Осы Саясатты колданысқа енгізу мерзімі ережені көсіпорын директоры бекіткен күн болып есептелсін.

30. Осы Саясат Қазақстан Республикасының заннамасына өзгерістер мен толықтырулар енгізілген жағдайда өзгертуге жатады. Осы Ережеге өзгерістер мен толықтыруларды көсіпорын директоры бекітеді.

**Астана қаласы әкімдігінің
«АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МКҚҚ
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт**

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадагы №410-V Занының 10-бабынын 2-тармагына, Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері және қоғамдық қатынастардың оқшауланған салаларындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл агенттігі бекіткен сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттарды әзірлеу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес әзірленді.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт белгіленген ережелерді мүлтіксіз сактауга және сыбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алуға бағытталған медициналық, әкімшілік-басқару персоналышынан және инженерлік-техникалық персоналдан (бұдан әрі-кәсіпорын) Астана қаласы әкімдігінің «АИТВ - инфекциясының алдын алу орталығы» МКҚҚ (бұдан әрі – Кәсіпорын) жұмыскерлерінің іс-арекеттері мен шешімдерін айқындаиды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың мақсаты:

- сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және сыбайлас жемқорлық көріністеріне жол бермеуге, құқықтық сауаттылықты және сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік тәзімділікті арттыруға бағытталған ұсынымдар жүйесін белгілеу.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың міндеттері:

- жұмыскерлердің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұрақты мінез-құлқын калыптастыру;

- сыбайлас жемқорлық көріністерін уақтылы анықтау және олардың жағымсыз салдарын болдырмау;

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартты колдану және орындау:

- Кәсіпорын қызметінде жеке және занды тұлғалардың функцияларын жүзеге асыру және құқыктары мен занды мүдделерін іске асыру кезінде колданылады;

- кәсіпорының барлық жұмыскерлері үшін міндетті;

- Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттың тиісінше орындалмаганы үшін кәсіпорын жұмыскерлері дербес жауапты болады.

Кәсіпорын жұмыскерлері мен лауазымды тұлғаларының мінез-құлышқағидалары.

1. Жұмыскерлер мен лауазымды тұлғалар өз қызметінде міндетті:

- Сыбайлас жемқорлықка карсы іс-кимылға, сыбайлас жемқорлық әрекеттерін ашуға белсенді қатысуға және Казақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлықка карсы іс-кимыл туралы заннамасының сакталуына дербес жауапты болуга;
- адал, әділ, карапайым болу, жеке тұлғалармен, занды тұлғалардың өкілдерімен және әріптестерімен карым-қатынаста жалпы кабылданған моральдық-этикалық нормаларды сактау, сипайылық пен адептілік таныту;
- жеке және занды тұлғалардың құқықтары мен занды мүдделерін қозгайтын шешімдер кабылдаудың ашықтығын қамтамасыз ету;
- өз іс-әрекеттерімен және мінез-құлкымен қогам тарапынан сынга себеп бермеуге, сын үшін кудалауга жол бермеуге, кемшіліктерді жою және өз қызметін жаксарту үшін сындарлы сынды пайдалануға;
- әріптестерден жоғары құқықтық және сыбайлас жемқорлықка карсы мәдениетті сактауды колдау және талап ету;
- заннамага сәйкес келмейтін және Кәсіпорынның мүдделеріне қайши біреуге кіріс алуға байланысты кәсіпкерлік және өзге де қызметті жузеге асыруға жәрдемдесуге бағытталған іс-әрекеттер жасаудан бас тарту;
- жеке және занды тұлғалардың өз құқықтары мен занды мүдделерін іске асыруын киыннататын әрекеттерге (әрекетсіздікке) жол бермеу;
- басқа адамдарды сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауга көндірмеу;
- занды және жеке тұлғалардың акшалай қаражатын, қызметтерін, сыйлықтарын, тауарларын кося алғанда, өз функциялары мен лауазымдық міндеттерін орындағаны үшін сыйакы қабылдамау;
- мұліктік және мұліктік емес игіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу максатында таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де акпаратты пайдаланбау;
- жеке және занды тұлғаларға беру «Акпаратка қол жеткізу туралы» занды көзделген акпараттан бас тартпау;
- шындықка сәйкес келмейтін мәліметтерді таратпау;
- лауазымдық жағдайды теріс пайдалануға, негізсіз бюрократия көріністеріне, сондай-ақ дерекілік пен біржактылық көріністеріне жол бермеу;
- Кәсіпорынның құзыретіне кіретін мәселелермен жүргінген адамдардың ар-намысы мен кадір-қасиетін күрметтеу;
- жеке сипаттагы мәселелерді шешу кезінде үйымдардың, Кәсіпорын жұмыскерлерінің және өзге де тұлғалардың қызметіне ықпал ету үшін лауазымдық жағдайды пайдаланбау және т. б.;
- зандылық қагидатын басшылықка алу, КР Конституциясының, Казақстан Республикасының зандары мен өзге де нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын сактау.

2. Өз күзыреті шенберінде баскаруышылық және өзге де шешімдерді дайындау және қабылдау кезінде:

- өз лауазымдық өкілеттіктеріне сәйкес функцияларды жүзеге асыру;
- сыйбайлар жемкорлықка карсы іс-кимылда, сыйбайлар жемкорлық құқық бұзушылыктарды ашуда белсенділік таныту;
- сыйбайлар жемкорлықтың белгілі болған фактілері туралы, сондай-ақ материалдарды немесе әуре-сарсандаударды жеделдетіп қараганы үшін қандай да бір пайда алуга итермелесу туралы басшылықка дереу баяндау;
- әріптестерге, басшыларға және өзге де лауазымды адамдарға сыйлықтар бермеуге және мүліктік пайда, игілік не артықшылық алу үшін қызметтік емес қызметтер көрсетпеуге;
- тікелей немесе тікелей басшыға мүдделер кактығысының туындауы, қызметтік міндеттерін атқару кезінде жеке мүдделілік, сыйбайлар жемкорлық мінездікінде орындау кезінде олардың ықпалынан тәуелсіз болу;
- тікелей басшыға орындау үшін алынған тапсырманың занылығына күмәндікке туралы дереу жазбаша нысанда хабарлау;
- жасалған немесе жасалатын сыйбайлар жемкорлық әрекеті туралы басшылықка дереу баяндау;
- бағынысты жұмыскерлердің міндеттері мен өкілеттіктерінің көлемін нақты және нақты анықтау;
- мүдделер кактығысына жол бермеу, Қазақстан Республикасының заннамасына сәйкес оларды жою жөнінде шаралар қабылдау;
- егер тікелей басшының өзі мүдделер кактығысына қатысса, жоғары тұрган басшылыққа жүгінініз;
- бағыныстағы жұмыскерлер арасында енбек жүктемесінің біркелкі белінбеуіне жол бермеу;
- олардың қызметтінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелесу және жазалау шараларын колдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;
- қызметтен тыс сипаттағы мәселелерді шешу кезінде карамағындағылардың қызметтіне ықпал ету үшін қызметтік жағдайды пайдаланбау;
- олардың қызметтінің нәтижелерін бағалау, сондай-ақ көтермелесу және жазалау шараларын колдану кезінде әділдік пен объективтілік таныту;

3. Кәсіпорынның ішкі нормативтік құжаттарының жобаларын дайындау кезінде:

- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу сатысында азаматтардың занда белгіленген құқықтары мен бостандықтарын мүлтіксіз ескеру кажет;
- әзірленіп жатқан ішкі нормативтік құжаттардың жобалары нормативтік құқықтық актілерге кайшы келмеуге тиіс;
- ішкі нормативтік құжаттардың жобаларын дайындау барысында Кәсіпорынның және өзге де заны тұлғалардың заны мүдделерін бұзуга жол бермеу;

- ішкі нормативтік құжаттардың жобалары Кәсіпорынның күзыретінен тыс болмауы керек;
- баска құрылымдық белімшелердің мүдделерін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттардың әзірленген жобалары тиісті құрылымдық белімшелермен талқылау және келісу рәсімінен өтуі тиіс;
- ішкі нормативтік құжаттарда сыйбайлас жемкорлық факторлары немесе олардың белгілері бар нормаларды пайдаланбау;
- ішкі нормативтік құжаттарды әзірлеу кезінде жекелеген жеке және (немесе) занды тұлғалардың мүдделері үшін нормалардың кабылдануына жол бермеу.

4. Тауарларды, жұмыстарды, корсетілетін қызметтерді сатып алуға байланысты сатып алуды жүзеге асыру кезінде лауазымды тұлғаларға:

- сатып алу үшін пайдаланылатын акшалай қаражатты оңтайлы және тиімді жұмсау;
- «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазакстан Республикасының Занында көзделген жағдайларды коспағанда, әлеуетті өнім берушілерге сатып алуды өткізу рәсіміне катысу үшін тен мүмкіндіктер беру;
- сатып алу процесінің ашықтығы мен ашықтығын камтамасыз ету;
- сыйбайлас жемкорлық көріністеріне жол бермеу;
- атқарушылық құжаттар бойынша орындалмаған міндеттемелері бар және Борышкерлердің бірынғай тізліміне енгізілген әлеуетті өнім беруші және (немесе) ол тартатын қосалқы мердігер (бірлесіп орындаушы) ретінде катысуға жол бермеу.

5. Кәсіпорын қызметі саласында туындаитын өзге де озара карым-қатынастар кезінде:

- сұрау салуларды қабылдаудан негізсіз бас тартуга, оларды карау кезінде әуре-сарсанға салуға және дәйексіз мәліметтер беру фактілеріне жол бермеуге;
- жеке мүліктік және мүліктік емес пайда алу үшін өзінің лауазымдық екілеттіктерін және онымен байланысты мүмкіндіктерді пайдаланбау;
- дөрекілік, адамның кадір-касметін корлау, әдепсіздік, дұрыс емес мінез-құлық фактілеріне жол бермеу;
- кадрларды туыстық, жерлестік және жеке адалдық белгілері бойынша іріктеу және орналастыру жағдайларына жол бермеу, меритократия кагидаттарының сакталуын камтамасыз ету;
- нақты орындалмайтын немесе олардың лауазымдық міндеттерінен тыс, сондай-ак заннамага кайши келетін өкімдер берменіз;
- кәсіпорын қызметкерлерімен не тәуелді тұлғалармен акшалай немесе өзге де мүліктік сипаттағы құмар ойындарға катыспау;
- Іскерлік этика кодексін ұстану;
- Кәсіпорын басшылығына және (немесе) құқық корғау органдарына өздеріне белгілі болған сыйбайлас жемкорлық құқық бұзушылық жағдайлары туралы дереу хабарлау;
- Қазакстан Республикасының Занында тәртіптік, әкімшілік не

қылмыстық жауаптылық көзделген теріс қылыштар мен өзге де құқық бұзушылықтар жасауға жол бермеу және т.б.;

- қызметтік емес немесе жеке тапсырмаларды орындау үшін Кәсіпорын жұмыскерлерін тартуға жол бермеу;

- азаматтар мен занды тұлғалардың құқыктарының, бостандықтары мен занды мұдделерінің сақталуын және қорғалуын қамтамасыз ету, Қазақстан Республикасының заннамасында белгіленген тәртіппен және мерзімдерде олардың өтініштерін карау және олар бойынша қажетті шараптар қабылдау;

- Кәсіпорын басшыларының тапсырмаларын, лауазымды адамдарының лауазымдық өкілеттіктері шегінде шығарылған бұйрықтары мен өкімдерін орындау;

- кәсіпорын қызметкерлерінің жеке өміріне, ар-намысы мен кадір-қасиетіне катысты мәліметтерді жария етпеу.

- Қазақстан Республикасының зандарында белгіленген шектеулерді сактау.

Кәсіпорын қызметкерлерінің сыйбайлас жемкорлықка карсы стандарттың сақталуын бакылау кәсіпорынның тиісті құрылымдық бөлімшелерінің басшыларына жүктеледі.

Лауазымды тұлғалар мен жұмыскерлердің
мүдделер қактығысын реттеу кагидаларына
1-косымша

Растау
Осымен, Мен

(Тегі, Есімі, Әкесінің есімі) Астана қаласы
әкімдігінің «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚҚ лауазымды
тұлғалары мен қызметкерлерінің мүдделер қактығысын реттеу жөніндегі
кагидалардың талаптарын зерделеп, түсініп, адал сактауга міндеттенемін

Т.А.Ә.

Колтаңбасы

Күні

Сыбайлас жемкорлықка карсы
іс-кимыл саясатына
№2 қосымша

Сыбайлас жемкорлықка карсы шектеулерді кабылдау туралы келісім

Мен, _____, (тегі, есімі, акессиңін есімі)
_____, (лауазымын корсету)

КР Сыбайлас жемкорлықка карсы зағнамасының, «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚК-да сыбайлас жемкорлықка карсы іс-кимыл саясатының талшштарын сактау, менін өкілеттіктерімді жеке, тоptық және өзге де қызметтік емес мүдделерде пайдалануға экеп соғуы мүмкін іс-эрекеттер жасауга жол бермеу мақсатында өзіме сыбайлас жемкорлықка карсы шектеулер кабылдаймын:

- 1) өз функцияларын орындаумен үйлеспейтін қызметті жүзеге асыру;
- 2) лауазымды адамдардың жақын туыстарымен (ата-анаы (ата-анаы), балалары, асырап алушылары, ата-анаы бір және ата-анаы болек аға-інілері мен ала-сінлілері, атасы, жәксі, немерелері), жұбайлары мен жекжаттарымен (жұбайының бауырлары, ала-сінлілері, ата-аналары және балалары) бір болімшеде болатын лауазымдарға болуына жол берілмейді (ерлі - зайниттылар) немесе - егер болімшелер әртурлі болса-лауазым функционалды түрде (бизнес - процестер бойынша) олардың жақын туыстары атқаратын лауазымдармен байланысты;
- 3) мұліктік және мұліктік емес ігіліктер мен артықшылықтарды алу немесе алу мақсатында ресми таратылуға жатпайтын акпариятты пайдалану;
- 4) Казақстан Республикасының зағнамасына сәйкес лауазымдың өкілеттіктерін орындауга байланысты сыйлықтар кабылдау.

Толтырылған және қол қойылған нысан - Кәсіпорындағы лауазымдың міндеттерін атқарған күннен бастап растау Кәсіпорын лауазымды адамының жеке ісінде сакталады.

_____ колтаңбасы, аты-жөні лауазымы

Сыбайлас жемкорлыкка карсы
іс-кимыл саясатына
№3 косымша

Растау

(Түисті ұяшықтарды белгілеңіз)

- Мен, Астана қаласы әкімдігінің «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚҚ-да сыбайлас жемкорлыкка карсы іс-кимыл саясатымен танысқанымды растаймын;
- Мен, КР Сыбайлас жемкорлыкка карсы заңнамасында, Астана қаласы әкімдігінің «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚҚ-да сыбайлас жемкорлыкка карсы іс-кимыл саясатында белгіленген талаптарды катаң сактауга міндеттенемін;
- Мен, КР Сыбайлас жемкорлыкка карсы заңнамасын, сыбайлас жемкорлыкка карсы іс-кимыл саясатын бұзған жағдайда, Астана қаласы әкімдігінің «АИТВ-инфекциясының алдын алу орталығы» МҚҚҚ мені жауапкершілікке тартуы, оның ішінде КР заңнамасында белгіленген тәртіппен атқаратын қызметтінен босатуы мүмкін екендігі туралы хабарландым.

Толтырылған және қол қойылған нысан - Қасіпорындағы еңбек және/немесе лауазымың міндеттерін атқарған сәттен бастап растау Қасіпорын жұмыскерінің жеке ісінде сакталады.

колтандасы, аты-жөні, лауазымы